

Sara Serrano

14 febrer 2017

Sara Serrano Valenzuela (Manresa, 1990) és llicenciada en Filologia Catalana per la UAB. El darrer curs el va fer a la Universitat di Roma La Sapienza, motiu pel qual s'ha interessat sempre per aquesta cultura i tradueix de l'italià. Ha estat coordinadora de *Visat*, la revista de literatura i traducció del PEN Català, i ha escrit a *El Pou Digital*, *El Pou de la Gallina*, *Núvol*, *Negratinta* i també a *Visat*. Ha publicat contes en diverses revistes. Quan piula, és @swarua.

Valeria Parrella (Nàpols, 1974) és considerada una de les autores joves més interessants d'Itàlia des de la publicació del seu recull de contes *Mosca più balena* (2003), al qual pertany el conte que publiquem. Tot i haver estat traduïda al castellà, anglès, francès, alemany o àrab, és una escriptora inèdita en català. Parrella explora l'horitzó de les dones en lluita contra el propi destí, combatives, abatudes, determinades i complexes. Dones que constitueixen un llenguatge compartit. Dones de Nàpols,

però alhora universals, i ho fa indagant les misèries i les incerteses, els punts de força i les debilitats (més informació).

Escala quaranta

1.

El trenta-u d'agost a les disset vint-i-cinc hores Vera es va despertar i es recordava d'allò que havia somiat. Era el somni de l'agró: feia un mes que havien arribat al càmping i ella ja l'havia somiat cinc vegades, però aquella va ser la primera que el va recordar.

L'agró que havia vist quan tenia tretze anys, l'únic que havia vist a la vida, s'havia fet gran i s'havia deformat, i mirava d'aixecar el vol fatigosament sense aconseguir-ho.

Va obrir els ulls i es va quedar de costat. Va mirar les mosques fora de la mosquitera i va sentir que el somni era desagradable i que li feia mal, llavors va comptar les mosques i va calcular mentalment quant de temps li hauria calgut per tornar a posar tota la roba dins la maleta. Els números li semblaven fàcils i la relaxaven: si hi hagués pensat, vint anys abans, s'hauria inscrit a matemàtiques. Però no hi va pensar, i es va casar amb el seu marit.

Ara el tenia a prop: era un home que sense roncar feia soroll. Aquella tarda havien fet l'amor, tot

d'una Vera s'havia mirat una cama i s'havia distret: a partir de llavors havia pensat en una altra cosa.

El bungalou tenia la cuina a la galeria, Vera es va preparar el cafè mentre mirava el seu fill caminant pel bosc de pins: no en tenia cap dubte, no el coneixia, no li pertanyia, mai no ho havia fet. Ella estimava els seus fills perquè d'aquella distància en deien amor.

«Em dutxo, mama.»

Si no hagués estat recordant aquell somni, li hagués dit que no entrés tan brut de sorra.

Havia vist l'agró durant una excursió de l'escola, dotze hores més tard li havia vingut la primeraregla.

Havia marxat volant deixant una sanefa rosa a l'aire.

Des d'aleshores, durant deu anys, havia arrossegat aquell agró als somnis i sempre, com a la realitat, de sobte l'ocell s'enlairava i desapareixia.

Després, des que s'havia quedat embarassada de Giulia, no l'havia somiat més. I ara que tenia quaranta anys reapareixia, en aquelles vacances.

Vera observava la filla créixer; podia reflexionar sobre ella més que sobre si mateixa: era mare d'una noia de setze anys sense saber com, encara se'n meravellava, com feia setze anys.

Va deixar la tassetta i va agafar les cartes, a les divuit trenta hores s'havia fixat la darrera partida de la temporada, va barrejar, va repartir trenta-quatre cartes i va fer memòria de les que faltaven.

«Què tens?», li va demanar el marit agafant-li un turmell i posant-se'l a la falda.

«He tingut un somni desagradable.»

«Ah, Giulia! La teva mare ha tingut un somni desagradable: mira que avui perd!»

Vera va somriure: guanyava des de feia deu anys, durant trenta dies l'any. Giulia tenia sis anys, i Luca tres: aquell dia havien seguit vint-i-sis formigues en filera fins al seu formiguer.

«Mama», havia demanat Luca, «on van ara?»

«A dormir», havia contestat: si hi hagués pensat hauria pogut inventar una història millor, però no hi va pensar.

Va passar els quaranta-cinc minuts següents al lavabo. Va eixugar el terra de la dutxa de Luca, va recollir la roba i després es va despullar.

Es va arreglar les ungles, les ungles creixien sense que ella hagués de pensar-hi dos mil·límetres per setmana, es va untar el cos amb oli de coco, després es va eixugar poc, perquè brillés.

Es va recollir els cabells, es va posar un banyador bonic que no s'hagués pogut posar mai a la platja i el va cobrir amb el pareo. Va tardar quinze minuts. Llavors es va asseure damunt la tapa del vàter i s'hi va quedar mitja hora.

Va observar totes les rajoles.

Va sentir la veu de Sandra i Dario que arribaven per a la partida, aleshores va fer pipí i va constatar amb taques pobres i esquifides la seva menopausa precoç.

«No està embarassada, senyora», havia dit el metge, «vostè està iniciant la menopausa, molt per

davant de la mitjana».

«Millor», havia contestat.

Amb prou feines es va aixecar, amb el pes de l'agró a les cames.

Llavors va decidir deixar allà mateix aquell somni, i va estirar la cadena.

Aquella tarda Dario s'havia tocat al lavabo pensant en Vera, per això ara la mirava remenar les cartes amb la complicitat que es reserva als companys de llit. El seu marit, també.

Giulia assistia a la partida, era la darrera de la temporada. Després de tres rondes la mare va estar segura d'ella mateixa i li va picar l'ullet: Giulia va riure i la taula es va posar nerviosa.

Vera va tancar el ventall de cartes i es va mirar les mans: no es pintava les ungles des de feia anys, només se les arreglava. La primera vegada que s'havia pintat les ungles, la seva mare li havia ventat una bufetada.

Si hi hagués pensat llavors, li hagués pogut demanar si l'estimava. Però no hi va pensar. De totes maneres, la resposta hagués estat: és clar! D'aquella bufetada en deien amor.

Va comptar mentalment les cartes que quedaven girades, n'hagués pogut sortir una o una altra, però cap no l'hauria agafat pas per sorpresa; res no la sorprenia més que trobar-se amb quaranta anys en aquella taula, amb un marit assegut, dos fills voltant, i un agró que tornava en somnis. Els altres començaven a caure, agafaven cartes, en canviaven, ella es va encendre una cigarreta. Va repassar els seus quaranta punts endarrere i endavant; quan va acabar de fumar els va revelar, tots alhora, any rere any.

Tots tres s'ho esperaven, el marit li va plantar un petó a la mà: van començar a fer comptes.

Vera es va girar mirant el càmping solitari i va veure arribar una gitana. Es parará, va pensar, i em llegirà les cartes: hi trobarà una crida superior del destí, la llegirà en veu alta. Així podré aixecar-me, tots s'afanyaran a passar-me la maleta, el barret, els cigarrets, de pressa, diran.

Aquell vespre Vera va comptar setanta-dos musclos a l'aigüera que va netejar per a la darrera *impepata*.

2.

El seu marit va encendre la primera cigarreta mentre a la taula del costat demanaven el compte. Vera els escoltava sense girar-se: devien tenir quinze anys més o menys i a les catorze vint hores ja s'havien acabat de menjar les pizzes. Trenta quatre euros amb cinquanta. El seu marit no se'n va adonar: entrant al menjador havia triat el lloc de sempre davant del televisor. Que estava silenciàt, per tant ara tot el sentit era mirar-se'l. Havia demanat, ja ho sabien, dues *calzone* al forn, una Peroni petita i aigua mineral. Després, la primera cigarreta.

Trenta-quatre euros amb cinquanta: dividit per sis nois són cinc euros amb setanta-cinc, o bé sis euros per cap amb un euro amb cinquanta per al cambrer. Però potser als quinze anys no es deixa propina.

Potser d'una taula així s'estava aixecant la seva filla Giulia.

«Dissabte després de l'escola anem a fer una pizza amb els de cinquè.»

«Teniu un afer?», havia malfiat Luca.

«No ens calen afers, llavors, mama, ok?»

Lavors, ok. Si hi hagués pensat, li hauria pogut demanar alguna cosa sobre els de cinquè. Però no hi va pensar, i Giulia es va enganxar al telèfon.

«Mama, els de cinquè no van amb elles, si no és que hi tenen algun afer.»

Vera no entenia per què Luca hi insistia tant, fins que ho va dir: «Jo dissabte a la tarda voldria veure el gran premi amb l'Andrea, la mama ha dit que puc anar a dinar a casa d'ells».

Així que havia creat una distracció, els afers sentimentals de la germana desviaven l'atenció de la seva demanda.

D'aquesta manera li havia estat assignat un nou dia de la setmana: un dissabte per sortir, menjar fora. Els fills no hi eren. Encara més: feien el que volien; i Vera igual, feia el que volia. S'aixecava els cabells davant el mirall, se'ls recollia per deixar les espatlles descobertes fins que durés aquell bronzejat, perquè en el fons era final de setembre, feia una calor horrible, i si no en tenia cura se li enganxava la roba a sobre amb la suor.

El marit la va mirar i va somriure, va apagar la cigarreta, es va servir la cervesa, tenia una dona guapa a qui tocar les cames per sota la taula i tornaria a casa a temps per al gran premi.

Vera va seguir la mà del seu marit acariciant-li el genoll esquerre, després es va mirar els peus recolzats a la travessa de fusta de la cadira i sota els peus, a tocar del terra, va veure escolar-se la seva calma monòtona.

Surava per terra com la humitat del camp, navegava baixa per les rajoles cap al forn.

Els nois havien fet la divisió en un mòbil, i ara es trobaven amb menys diners a donar al cambrer.

«Però ho he fet al mòbil!»

«Perdona, eh, senyoreta, l'has fet on vulguis, però m'heu de donar trenta-quatre euros amb cinquanta.»

Vera es va girar. «Heu de posar cinc amb setanta-cinc per cap.»

Els nois van reconèixer l'autoritat de la mare napolitana per damunt de la tecnologia japonesa, i van tornar a treure les carteres.

El cambrer li va somriure divertit, i sense dissimular li va mirar les cames.

Quan els nois se'n van anar es van dir alguna cosa, després Vera va trobar que la seva cadira trontollava massa i es va aixecar per substituir-la.

«No, senyora, no és la cadira que trontolla: és el terra.»

Aleshores el seu marit li va cedir el lloc, el cambrer li va acostar la cadira i Vera va sentir, i el cambrer també, que el vestit se li havia enganxat a les cuixes.

Van arribar les *calzone*, el diàmetre exacte de la pizza dividit per dos. El seu marit en va agafar una amb els tovallons i la va mossegar, Vera va pensar que aquella camisa l'havia planxat abans de baixar, que planxar una camisa comportava vint minuts de ferro a seixanta graus i va dir: «Menja amb els coberts, t'embrutes».

Només havien passat tretze anys. Giulia tenia tres anys, Vera estava embarassada de set mesos i estaven transformant una història d'amor en un matrimoni.

«Menja amb els coberts», havia dit al marit, «t'embrutes».

I el seu marit havia reconegut la frase com a legítima, havia confós, aquell cop i per sempre, la seva dona amb una mare, una germana, amb la dona que pariria el seu segon fill. Havia posat el profiterol al plat i s'havia netejat els dits. Si només hi hagués pensat, Vera hauria pogut somriure, però no hi va pensar.

El cambrer s'havia allunyat per buscar la solidaritat del caixer i del pizzer: aquella dona que el feia embogir. Ara s'havia encès una cigarreta, no podia mirar-la, tot i que es moria de ganes de portar-li el compte. Finalment, va portar-li a ell, però va trobar els diners ja comptats damunt la taula i, a part, la propina.

Vera mirava per la finestra que donava al carrer, el seu marit s'acabava la cigarreta mirant la tele. El que hi havia de diferent en aquell dissabte, era a punt d'acabar.

En marxar, Vera va saludar el cambrer, després de seguida va fixar els ulls a terra: ell va sentir la seva ànsia descoberta, i va pensar que l'havia incomodat.

En canvi, Vera mirava la seva calma monòtona embolcallar-li les passes.

3.

No li calia despertador, tenia un rellotge intern precís al segon que la despertava quan ho havia decidit. I si no ho havia decidit, la despertava a temps de fer-li recordar el que havia somiat.

Tothom dormia mentre ella es bevia el primer cafè. I aquella cosa era només seva, era la porció del món que li havia estat revelada només a ella.

Llavors engegava el calefactor del lavabo per rentar-se, quan feia fred: aquell any, per Nadal, el seu marit li havia regalat la caldera.

«Mama, espaviles?»

«Entra, mira.»

«El front?»

«L'arruga. Ahir no hi era.»

«Ja, espavila.»

«Vols dir que és una arruga normal?»

«...Agafa la crema i deixa'm el lavabo».

Aquell matí, que no era un matí normal, i el cel era gris, i tots anaven de bòlit buscant la roba per posar-se i ningú no esbandia la tassa de la llet; Vera va descobrir la seva arruga nova, i l'arruga era un punt interrogatiu que li sortia de la cella i li travessava el pòmul fins a la galta.

Si hi hagués pensat podria haver demanat una explicació al seu marit, demanar-li per què aquella forma i per què precisament a ella. Però no hi va pensar, i el seu marit va sortir per anar a treballar.

«Jo no treballo mai als matins, abans del migdia no obrim pas, només hi ha el pizzer: per posar en marxa el forn.»

«Llavors vinc a les nou trenta.»

El calefactor consumia molt, amb dos mil watts escalfava un lavabo petit de cinc metres quadrats i calien com a mínim deu minuts.

El vespre anterior Vera s'havia tancat al lavabo per depilar-se. El seu marit tenia problemes: li havia demanat que vigilés que el forn no passés dels dos-cents, ell s'havia distret i ara hi volia posar remei, però no es podia obrir la porteta, en cas contrari la pizza s'hauria desinflat.

Es parlaven a través de la porta del lavabo. Vera es preparava quirúrgicament per a la seva trobada: es depilava el vespre anterior per donar a la pell temps de perdre la vermellor. La crema depilatòria s'havia de deixar deu minuts. En deu minuts el calefactor omplia el lavabo com un forn, el forn cuinava la pizza per dos terços i es podia passar la *gilette* per les dues aixelles.

La porta del lavabo dividia Vera en dos: a dins hi havia el cos, l'escalfor, la sensualitat; a l'altra banda hi havia el seu marit amb el guant del forn, que Vera dirigia com dirigia la fulla per la corba de l'engonal. Com si dirigís un concert, perquè fins i tot sense veure-la, sabia perfectament com era una pizza gairebé feta.

Tot seguit es va posar sota la dutxa.

A les vuit cinquanta hores va baixar, a l'ascensor va provar d'estirar-se l'arruga: es va aplanar una mica, però tan bon punt va treure la mà, l'arruga va tornar a fer preguntes. Qualsevol que no hagués anat de bòlit com la seva família, hauria trobat evident que aquella arruga no tenia una forma normal.

Va girar per Via Settembrini i va fer la compra, es va mirar en tots els aparadors, va estudiar els ulls del fruiter al punt interrogatiu, va travessar la porta de San Gennaro i allà, al carrer gran, ja no la coneixia ningú més.

Va trucar al timbre i ell va respondre de seguida. Sola, al vestíbul, va posar les bosses de la compra a terra un moment. De seguida les va tornar a agafar i va pujar.

Anava a la segona planta, cada planta tenia dues rampes de deu esglaons. Vera pujava i havien passat trenta anys, trenta-un, quasi trenta-cinc: Vera s'havia passejat amunt i avall per les escales, havia anat a llocs que no havia triat. Quan sentia que no tenia res que fos seu, començava a comptar coses: descobria que els marbres dels graons dibuixaven també diagonals, entre aquells quadrats que veia tothom; trobava l'encaix dels números que els adults no miraven. I aquella simetria era la porció de món que li havia estat revelada només a ella.

A dalt de les escales, la venia a buscar.

Per a Vera era una cosa bonica, nova: un home l'esperava a la porta.

«Com estàs?»

«Sense alè.»

«Si m'haguessis dit que portaves la compra, hauria baixat a ajudar-te.»

Ella va somriure.

Es van estimar tot el matí: tot d'una Vera es va mirar una cama i es va distreure. A partir de llavors va pensar en una altra cosa.

Categoria : El traduït

Etiquetes : Sara Serrano, Valeria Parrella

Bloc a WordPress.com.